

Lovforslag nr. L 238. Fremsat den 17. marts 1993 af energiministeren (Jann Sjørnsen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om elforsyning

(Elselskabers udvidede aktiviteter)

§ 1

I lov nr. 54 af 25. februar 1976 om elforsyning, som senest ændret ved lov nr. 329 af 14. maj 1992 foretages følgende ændringer:

1. I § 1 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Kommuner kan varetage elforsyningsvirksomhed og deltage i elforsyningsvirksomheder, som er omfattet af denne lov.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

2. I § 9 indsættes som stk. 5:

»Stk. 5. Ved levering af elektricitet indregnes i prisen realiseret fortjeneste eller tab på investeringer, der er foretaget i overensstemmelse med §§ 9 b og 9 d.«

3. Efter § 9 a indsættes:

»§ 9 b. Elforsyningsvirksomheder kan inden for en af energiministeren fastsat samlet risiko- og garantiforpligtigelse investere i et særligt selskab, som i udlandet engagerer sig i elforsyning, kombineret el- og varmforsyning, eller aktiviteter som står i forbindelse hermed. Der kan højst oprettes to sådanne særlige selskaber.

Stk. 2. Elforsyningsvirksomhedernes investeringer må ikke påføre elforbrugerne en urimelig risiko.

Stk. 3. Energiministeren kan fastsætte nærmere regler om selskabets eller selskabernes aktiviteter, herunder om omfanget af virksomheden, regnskabsmæssige krav, godkendelse af det særlige selskabs vedtægter, afholdelse af

de med tilsynet forbundne udgifter og indregning af fortjeneste og tab i elprisen.

Stk. 4. Energiministeren kan bestemme, at kun nærmere angivne elforsyningsvirksomheder kan foretage de i stk. 1 nævnte investeringer.

§ 9 c. Elforsyningsvirksomheder kan med virkning for prisfastsættelsen efter § 9, stk. 1, udøve aktiviteter på energirådgivningsområdet. Elprisudvalget kan bestemme, at virksomheden skal udøves på grundlag af selvstændige regnskaber og budgetter.

Stk. 2. Elforsyningsvirksomheder kan med virkning for prisfastsættelsen efter § 9, stk. 1, tilbyde finansiering af elbesparende foranstaltninger hos deres kunder, såfremt der ikke herved påføres elforbrugerne en urimelig risiko. Virksomheden skal udøves på grundlag af selvstændige regnskaber og budgetter og må ikke påføre anden finansieringsvirksomhed urimelig konkurrence.

Stk. 3. Energiministeren kan fastsætte nærmere regler om finansieringsvirksomheden, herunder om omfanget af virksomheden, regnskabsmæssige krav, renteforhold og indregning af fortjeneste og tab i elprisen.

§ 9 d. Elforsyningsvirksomheders investeringer i udnyttelsen af overskudsvarme fra kraftværker, udvikling og produktion af vedvarende energianlæg, fremstilling af energiudstyr samt andre elværksrelaterede aktiviteter kan med Elprisudvalgets forudgående godkendelse indregnes i elprisen efter § 9, stk. 5.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte aktiviteter må ikke påføre elforbrugerne en urimelig risiko og må ikke påføre andre virksomheder, som udøver de nævnte aktiviteter, urimelig konkurrence.

Stk. 3. Elprisudvalget kan bestemme, at de nævnte aktiviteter skal udøves i særlige selskaber eller på baggrund af selvstændige regnskaber og budgetter.«

4. I § 10, stk. 1, ændres »herunder afgifter ved tilslutning og udvidelse« til: »herunder betingelser for de i §§ 9 b – 9 d omhandlede virksomheder«.

5. I § 10, stk. 4, ændres »§ 9 eller § 9 a« til: »§§ 9 – 9 d«.

6. § 11, stk. 1, affattes således:

»Elprisudvalget består af en formand og 11 andre medlemmer, som udnævnes af energiministeren. Formanden og 5 af medlemmerne skal være uafhængige af elforsyningsinteresser, varmforsyningsinteresser og kommunale interesser og skal repræsentere juridisk, natio-

naløkonomisk, regnskabsmæssig og teknisk sagkundskab samt de større og de mindre forbrugeres interesser. Af de øvrige 6 medlemmer udnævnes 3 efter indstilling fra Danske Elværkers Forening, 1 medlem udnævnes efter indstilling fra Danske Fjernvarmeværkers Forening, 1 medlem efter indstilling fra Kommunernes Landsforening og 1 medlem efter fælles indstilling fra Københavns kommune og Frederiksberg kommune.«

7. § 11, stk. 2, ophæves.

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 2 og 3.

§ 2.

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 1993.

Stk. 2. Elprisudvalget kan godkende, at et overskud eller underskud, som realiseres på baggrund af en investering, der er omfattet af § 9 d, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 3, men som er foretaget før lovens ikrafttræden, kan indregnes i elprisen efter § 9, stk. 5, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslagets baggrund er folketingsbeslutningen af 5. maj 1992, hvorefter: »Folketinget opfordrer regeringen til senest i oktober 1992 at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, således at der skabes en utvetydig hjemmel for ELSAM og ELKRAFT til at engagere sig i etablering og drift af kraftvarmeværker m.v. i udlandet. Dette skal kunne ske med baggrund i elselskabernes eksisterende kapitalgrundlag, herunder den løbende forskudshenlæggelse, og inden for en samlet risiko- og garantiforpligtigelse på op til 1 mia. kr.

Endvidere opfordres regeringen til i samme sammenhæng at skabe klar lovmæssig hjemmel for, at elselskaberne kan tilbyde tredjepartsfinansiering som et led i bestræbelserne på at gennemføre elbesparelser.«

I overensstemmelse hermed fremsattes i oktober 1992 lovforslag nr. L 64. Efter første behandlingen af dette lovforslag afgav Folketingets Energipolitiske Udvalg i december 1992 betænkning, hvori et flertal stillede en række ændringsforslag, blandt andet om regler om elselskabernes såkaldte sideordnede aktiviteter og energirådgivningsvirksomhed.

Dette lovforslag erstatter det tidligere fremsatte lovforslag.

I henhold til den gældende elforsyningslovs § 1, stk. 2, forstås ved elforsyning produktion, transmission og distribution af elektricitet fra stationære anlæg samt ind- og udførsel af elektricitet. Der er ikke efter denne bestemmelse noget til hinder for, at elselskaber driver anden virksomhed. I elforsyningslovens § 9 er det imidlertid fastsat, hvilke omkostninger der kan indregnes i prisen for elektricitet. Lovforslaget har derfor primært form af tilføjelser og ændringer til prisbestemmelserne.

Lovforslaget indeholder endvidere en bestemmelse i § 1, nr. 1, der lovfæster kommunernes hidtidige adgang til selv at varetage elforsyningsvirksomhed samt deltage i elforsyningsvirksomheder. Der skabes endvidere udtrykkelig hjemmel til, at kommuner kan deltage i elforsyningsvirksomheder, som er omfattet af loven, uanset om elforsyningsvirksomheden ud-

øver aktiviteter udover de traditionelle elforsyningsopgaver. Der henvises iøvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1.

Endelig indeholder lovforslaget en ændring af Elprisudvalgets sammensætning.

Den første udvidelse af aktivitetsområderne består i at give den danske elsektor adgang til på de områder, hvor de på et kommercielt grundlag kan bringe dansk viden og energiteknologi i anvendelse, at kunne foretage et direkte økonomisk engagement i energianlæg i udlandet.

Formålet med denne udvidelse er at øge den eksportmæssige udnyttelse af den særlige danske know-how med hensyn til blandt andet kraftvarmeanlæg, røgrensningsanlæg og vindmøller og herigennem bidrage til at forbedre miljøet. Ikke mindst i en række tidligere Øst-lande vil en øget udnyttelse af mere avanceret energiteknologi og know-how kunne bidrage til at reducere de miljømæssige problemer. Set i lyset af miljøproblemernes grænseoverskridende karakter vil dette også være til gavn for miljøet herhjemme.

Den anden udvidelse giver de enkelte elforsyningsvirksomheder adgang til dels at udøve aktiviteter på energirådgivningsområdet dels under nærmere angivne rammer og vilkår at tilbyde elforbrugernes finansiering – såkaldt tredjepartsfinansiering – af elbesparende investeringer. Formålet hermed er at give elforsyningsvirksomhederne klar lovmæssig adgang til at udøve energirådgivningsvirksomhed samt anvende tredjepartsfinansiering som virkemidler i bestræbelserne på at fremme gennemførelsen af elbesparelser.

Denne udvidelse skal blandt andet ses i lyset af, at de enkelte elforsyningsvirksomheder med Folketingets dagsorden af 10. marts 1992 er blevet pålagt at opstille konkrete målsætninger for elbesparelser. I samme dagsorden vedtog Folketinget, at målsætningen om reduktion af CO₂-udledningen med 20 pct. frem til år 2005 i forhold til 1988-niveauet fastholdes.

Den tredje udvidelse omhandler elselskabernes såkaldte sideordnede aktiviteter. Spørgsmålet om elselskabernes sideordnede aktiviteter har i en række

år givet anledning til en vis uklarhed. Ifølge »Elselskabernes sideordnede aktiviteter« udgivet af Elprisudvalget i 1992, er langt hovedparten af aktiviteterne ud fra en samfundsøkonomisk synsvinkel fornuftige. Disse aktiviteter udgjorde i størrelsesordenen 3 pct. af elforsyningsens samlede omsætning i 1990.

En udvidelse af elforsyningsvirksomhedernes aktiviteter må så vidt muligt ikke belaste elprisen for elforbrugerne. Elforbrugere kan ikke frit vælge deres leverandør, og som følge heraf bør der være snævre grænser for, hvilke aktiviteter elforsyningsvirksomheder kan engagere sig i med virkning for elprisen.

Når elforsyningsvirksomheder engagerer sig i aktiviteter, hvor der også er andre aktører på markedet, er der ligeledes risiko for, at elforsyningsvirksomhederne herved kan påføre private virksomheder en urimelig konkurrence. Hvis elforsyningsvirksomhederne kan indregne omkostningerne til de konkurrerende aktiviteter i elprisen, opnås en økonomisk fordel, som andre aktører ikke har.

Med en udvidelse af elforsyningens aktiviteter, må det i videst muligt omfang sikres, at der ikke herved påføres private virksomheder en urimelig konkurrence. Der må derfor som hovedregel stilles krav om, at de enkelte aktiviteter udøves på markedsmæssige vilkår. I henhold til elforsyningslovens § 10, stk. 4, foretager Elprisudvalget en bedømmelse af, om priser og andre betingelser for elforsyningens aktiviteter er urimelige. Heri indgår ligeledes en bedømmelse af, om de pågældende aktiviteter må anses for urimelige i konkurrencemæssig henseende.

Økonomiske og administrative konsekvenser.

Lovforslaget vurderes ikke at få økonomiske konsekvenser for staten. Administrativt vurderes det øgede tilsyn med elselskabernes aktiviteter i udlandet og godkendelsesproceduren for de af § 9 d omfattede aktiviteter at kunne medføre et behov i størrelsesordenen 3 årsværk, svarende til 1,2 mio. kr. årligt, afhængigt af omfanget af disse aktiviteter. Denne administration vil i alt overvejende grad ligge i Elprisudvalgets sekretariat under Konkurrencerådet. Det vurderes, at administrationen i Energiministeriet kan afholdes inden for de eksisterende rammer. I henhold til lovforslagets § 9 b, stk. 3, kan energiministeren fastsætte regler om de med tilsynet forbundne udgifter. Energiministeren vil således kunne træffe bestemmelse om, at selskabet, som forestår energiforsyning i udlandet, afholder de med tilsynet forbundne udgifter.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1, nr. 1

Med bestemmelsen skabes lovhjemmel til, at kommuner kan varetage elforsyningsvirksomhed og deltage i elforsyningsvirksomheder, som er omfattet af loven.

Den gældende elforsyningslov regulerer alene elselskabernes virksomhed.

Kommuners adgang til at varetage elforsyningsvirksomhed og deltage i elforsyningsvirksomheder har hidtil været reguleret af de uskrevne retsregler om kommunernes opgavevaretagelse (kommunalfuldmagtsreglerne). Efter disse regler kan kommuner selv varetage traditionelle elforsyningsopgaver samt opgaver, der knytter sig meget tæt til de traditionelle elforsyningsopgaver. Kommuner kan endvidere deltage i elforsyningsvirksomheder, der varetager sådanne elforsyningsopgaver.

Selv om en elforsyningsvirksomhed i henhold til elforsyningsloven kan varetage en bestemt opgave, er det således ikke sikkert, at kommuner har hjemmel i de uskrevne retsregler om kommunernes opgavevaretagelse til at deltage i en sådan elforsyningsvirksomhed.

Bestemmelsen i lovforslagets § 1, nr. 1, medfører, at kommuners hidtidige adgang til selv at varetage elforsyningsvirksomhed samt deltage i elforsyningsvirksomheder bliver lovfæstet. Der skabes endvidere hjemmel til, at kommuner kan deltage i elforsyningsvirksomheder, som er omfattet af loven, uanset om disse udøver aktiviteter udover de traditionelle elforsyningsopgaver.

Bestemmelsen i lovforslagets § 1, nr. 1, indebærer ikke, at reglerne i den kommunale styrelseslov (jf. lovebekendtgørelse nr. 483 af 21. juni 1991 med senere ændringer) om de kommunale tilsynsmyndigheders godkendelse af kommuners indtræden i selskaber ændres. De kommunale tilsynsmyndigheders godkendelse kræves f.eks. i de tilfælde, hvor en kommune deltager i selskaber m.v. med solidarisk hæftelse, eller hvor et samarbejde mellem kommuner medfører indskrænkninger i de deltagende kommuners beføjelser efter den kommunale styrelseslov.

Til § 1, nr. 2

Bestemmelsen fastslår, at der i prisen for elektricitet, jf. § 9, stk. 1, indregnes realiseret fortjeneste og tab på de investeringer, der er foretaget i overensstemmelse med § 9 b og § 9 d. Da investeringer efter § 9 b foretages i et eller to særlige selskaber, og Elprisudvalget efter § 9 d, stk. 3, kan bestemme, at de i § 9 d omhandlede aktiviteter skal udøves i særlige

selskaber, er det angivet, at det er realiseret fortjeneste og tab som indregnes. Ved realiseret fortjeneste vil der således i forbindelse med udskillelse i særlige selskaber være tale om udbetalt udbytte eller likvidationsprovenu fra selskabet.

Til § 1, nr. 3

§ 9 b

Bestemmelsen giver elforsyningsvirksomheder hjemmel til inden for en af energiministeren angivet ramme at investere i et særligt selskab, som i udlandet engagerer sig i elforsyning, kombineret el- og varmforsyning, eller aktiviteter som står i forbindelse hermed. I henhold til bemærkningerne i beslutningsforslaget er der ikke tilsigtet nogen specifik afgrænsning af anlægstyper, energiformer eller aktiviteter, idet det først og fremmest må være op til elforsyningsvirksomhederne at tage stilling til, i hvilke konkrete projekter de på et kommercielt grundlag kan bringe dansk viden og energiteknologi i anvendelse.

Energiministeren angiver en ramme for den samlede risiko- og garantiforpligtigelse. Denne ramme vil blive fastsat til 1 mia. kr. Hvis udviklingen tilsiger det, kan rammen dog reguleres af energiministeren.

Af folketingsbeslutningen fremgår, at det er Elsam og Elkraft, der skal kunne engagere sig i udlandsaktiviteter. Det findes imidlertid ikke hensigtsmæssigt direkte at give hjemmel til særlige selskaber. Der vil i så fald være tale om en konkret, personel lovgivning. En eventuel strukturændring i elsektoren ville herefter iøvrigt kunne nødvendiggøre en lovændring.

I lovforslaget er det derfor angivet, at det er elforsyningsvirksomheder, der kan investere i et særligt selskab, der engagerer sig i energiforsyningsprojekter i udlandet. Hermed er imidlertid ikke tilsigtet, at samtlige elforsyningsvirksomheder skal kunne engagere sig særskilt i udlandsaktiviteter med virkning for prisen for elforbrugerne. Der er tale om et nyt aktivitetsområde, hvor erfaringsgrundlaget er spinkelt. Hvis samtlige elforsyningsvirksomheder skulle kunne trække på den angivne ramme, ville det stille store krav til koordineringen og styringen af rammen. Ligeledes ville tabsrisikoen for elforbrugerne kunne øges, såfremt en elforsyningsvirksomhed med et begrænset kundegrundlag måtte lide tab på udlandsinvesteringer.

Det er derfor angivet i § 9 b, stk. 4, at energiministeren kan træffe bestemmelse om, at kun nærmere angivne elforsyningsvirksomheder kan foretage de i stk. 1 nævnte investeringer, og det følger af § 9 b, stk. 1, at der højst kan oprettes to sådanne særlige selskaber.

Energiministeren vil herefter i henhold til § 9 b, stk. 4, træffe bestemmelse om, at den angivne ramme kan udnyttes af Elsam og Elkraft. Elsam og Elkraft vil herefter, idet der på landsplan højst kan forekomme to særlige selskaber, kunne foretage de nævnte investeringer i ét fælles selskab eller eventuelt i hver deres selskab.

Da kraftværksselskaberne, som i det væsentligste ejes af distributionselskaberne inden for deres område, er henholdsvis interessenter i Elsam og andels-havere i Elkraft, sikres det, at elforsyningsvirksomhederne som sådan har indflydelse på de enkelte engagementer.

Engagementet skal kunne ske med baggrund i Elsam og Elkrafts eksisterende kapitalgrundlag, herunder den løbende forskudshenlæggelse, og inden for en samlet risiko- og garantiforpligtigelse på op til 1 mia. kr. Hæftelsen opgøres som summen af ansvarlig kapital indskudt i, lån ydet til, og garantier ydet for de pågældende investeringer med fradrag af afdrag på disse lån samt udbetalt udbytte eller likvidationsprovenu fra selskabet.

Elforsyningsvirksomhederne skal ifølge lovforslaget ikke have mulighed for at foretage henlæggelser til aktiviteter i udlandet efter de regler, der gælder for henlæggelser i henhold til § 9, stk. 1.

Baggrunden for de særlige henlæggelsesregler er elforsyningens særlige karakter. Elforsyningsvirksomheder har forsyningspligt og pligt til at garantere en meget høj grad af forsyningsikkerhed. Dette kan medføre pligt for forsyningsvirksomhederne til at foretage nyinvesteringer, som ikke automatisk fører til større omsætning eller fortjeneste. I de tilfælde, hvor investeringen faktisk foretages med henblik på øget omsætning, falder investeringen ikke sammen med det tidspunkt, hvor forbrugsstigningen er konstateret. På grund af kravet om meget høj forsyningsikkerhed må investeringen foretages før den konstaterede forbrugsstigning.

Kommende investeringer i nyanlæg kan indregnes fuldt ud i elpriserne. I 5 år forud for større investeringer kan der påbegyndes henlæggelser, således at der på investeringsstartpunktet er henlagt til 75% af investeringen. Disse regler medfører en mere konstant elpris, idet udgifterne fordeles jævnt over årene, ligesom henlæggelsesreglerne kan fungere som et prissignal til elforbrugerne om kommende års elforbrug.

De her nævnte hensyn gør sig ikke gældende for investeringer i selskaber, som forestår energiforsyning i udlandet, idet elforsyningsvirksomheder ikke her har forsyningspligt, hvorfor henlæggelsesreglerne ikke bør finde anvendelse.

Når elforsyningsvirksomheder med baggrund i det eksisterende kapitalgrundlag herefter foretager kapitalindskud, yder lån eller stiller garantier i et særligt selskab med henblik på etablering og drift af energiforsyningsprojekter i udlandet, forudsættes det, at udlandsvirksomheden ikke skal subsidieres fra de danske elforbrugere, men drives på forretningsmæssige vilkår. Det er herefter en forudsætning, at Elsam og Elkrafts engagementer i udlandet ikke som udgangspunkt skal kunne medføre stigninger i elprisen for de danske elforbrugere. Hvis investeringen fører til et konstateret tab, vil dette kunne indregnes i elprisen, ligesom en fortjeneste skal komme de danske forbrugere til gode.

Da investeringen foretages i et særligt selskab, vil det være muligt for selskabet at ophobe fortjenesten. Dette kan have en fornuftig selskabsmæssig værdi på kort sigt. Fortjenesten må dog ikke på længere sigt have karakter af kapitalopsamling, idet fortjenesten således ikke ville komme elforbrugerne til gode.

Det forudsættes, at der anlægges en forholdsvis forsigtig strategi, og at engagementerne sker i relativt overskuelige projekter. Ifølge lovforslagets § 1, nr. 2, kan virksomheden udøves med virkning for prisfastsættelsen efter elforsyningslovens § 9. Dette forudsætter i henhold til § 9 b, stk. 2, at der ikke påføres elforbrugerne en urimelig risiko. Elforsyningsvirksomhederne er således forpligtigede til at foretage en nøje vurdering af rentabiliteten i det enkelte projekt og dermed den eventuelle tabsrisiko for de danske elforbrugere.

Når de påtænkte investeringer anmeldes til Elprisudvalget, jf. lovforslagets § 1, nr. 4, skal der således foreligge en vurdering af tabsrisikoen for de danske elforbrugere, og hvilke konsekvenser et eventuelt tab vil få for elprisen. Elprisudvalget vil herefter i henhold til elforsyningslovens § 10, stk. 4, kunne træffe bestemmelse om, at det eventuelle tab ikke vil kunne indregnes i elprisen.

Det skal dog understreges, at formålet med anmeldelse til Elprisudvalget primært er, at Elprisudvalget skal påse, at den samlede risiko- og garantiforpligtigelse på 1 mia. kr. ikke overskrides, idet ansvaret for gennemførelsen af de forretningsmæssige dispositioner påhviler Elsam og Elkraft.

Da der er tale om et nyt aktivitetsområde, som i tilfælde af tab på investeringen kan få betydning for prisen på elektricitet for de danske elforbrugere, bør det sikres, at der er mulighed for nøje at følge de givne projekter i udlandet. Energiministeren vil derfor fastsætte regler om, at der i forbindelse med anmeldelse af det enkelte projekt til Elprisudvalget, ligeledes skal foreligge langtidsbudgetter på 10 år.

Hvert år korrigeres disse budgetter, og indsendes til Elprisudvalget.

I forbindelse med, at de nærmere betingelser for de i § 9 b omhandlede aktiviteter skal anmeldes til Elprisudvalget, og disse i vid udstrækning vil omfatte oplysninger af kommerciel karakter, skal det understreges, at de oplysninger om udlandsaktiviteter, Elprisudvalget derved kommer i besiddelse af, behandles efter elforsyningslovens § 10, stk. 2, og den eksisterende praksis på området, hvorefter kommercielle oplysninger ikke offentliggøres.

Elforsyningsvirksomheden skal holde sit engagement i det særlige selskab uskilt i særlige regnskaber, således at der skabes gennemsigtighed omkring den særlige aktivitet.

Energiministeren fastsætter efter forhandling med elsektoren nærmere regler om indregning af fortjeneste og tab i elprisen samt øvrige regnskabsmæssige krav, jf. forslaget § 9 b, stk. 3. Ligeledes vil der blive fastsat regler om godkendelse af selskabets vedtægter samt om fornødent regler om afholdelse af de med tilsynet forbundne udgifter, jf. de almindelige bemærkninger om de økonomiske og administrative konsekvenser.

§ 9 c

Ifølge forslaget § 1 kan elforsyningsvirksomheder med virkning for prisfastsættelsen efter § 9, stk. 1, udøve aktiviteter på energirådgivningsområdet. Dette er en aktivitet, der allerede er i gang, eksempelvis anvender Elsam ca. 80 mio. kr. årligt på dette felt. Sigtet er, at elselskaberne aktivt skal arbejde for begrænsninger i elforbruget som led i opfølgningen på CO₂-målsætningen i Energi 2000. Da energirådgivningsvirksomhed med henblik på gennemførelsen af elbesparelser vil være en vigtig komponent i en samlet strategi for integreret ressourceplanlægning eller Least Cost Planning, er det væsentligt, at der skabes udtrykkelig hjemmel til at indregne aktiviteten i elprisen efter § 9, stk. 1.

Det foreslås, at Elprisudvalget kan træffe bestemmelse om, at aktiviteterne på energirådgivningsområdet skal udskilles i særlige regnskaber og budgetter, så der skabes gennemsigtighed omkring denne aktivitet.

Stk. 2 giver hjemmel for elforsyningsvirksomhederne til med virkning for elprisen at tilbyde sine kunder finansiering – såkaldt tredjepartsfinansiering – ved gennemførelse af elbesparende investeringer.

Den grundlæggende idé i tredjepartsfinansiering er, at forsyningsvirksomheden som led i en samlet indsats for at fremme elbesparelser også kan tilbyde at finansiere de nødvendige investeringer. Det ydede

lån forrentes og afdrages herefter over en vis årrække, i princippet ved at fastholde elregningen på det hidtidige niveau uanset elbesparelsen, indtil lånet er tilbagebetalt.

Det vil være op til den enkelte elforsyningsvirksomhed, i hvilket omfang man vil yde tredjepartsfinansiering.

Der gives elforsyningsvirksomhederne adgang til at yde tredjepartsfinansiering med virkning for elprisen, såfremt der ikke herved påføres elforbrugerne en urimelig risiko. Der må derfor blandt andet ikke ske en systematisk favorisering af visse af elselskabets kunder på de øvrige elforbrugeres bekostning.

Da der er tale om lånevirkomhed, må det være et krav, at elforsyningsvirksomheden tilrettelægger de nærmere vilkår for finansieringen, herunder fastsættelse af renter og vurdering af kreditværdighed på en sådan måde, at finansieringsordningerne ikke indebærer en urimelig risiko for tab og hermed en forøget elpris for de øvrige elforbrugere. Ligeledes må virksomheden ikke påføre anden finansieringsvirksomhed urimelig konkurrence.

Ikke mindst i private erhvervsvirksomheder er der et betydeligt elbesparelspotentiale. Det er imidlertid også i forbindelse med udlån til denne gruppe, at risikoen må vurderes at være størst. Udformningen af vilkårene for tredjepartsfinansiering over for erhvervslivet stiller derfor særlige krav til elforsyningsvirksomhederne.

Ved tredjepartsfinansiering af elbesparende investeringer i husholdninger og kommuner vil tabsrisikoen kunne begrænses gennem kreditvurderinger og passende udformning af lånekontrakterne.

Tredjepartsfinansieringen må alene kunne ske i forbindelse med investeringer, der medfører en klar besparelse på elforbruget. Dette vil for husholdninger typisk være i forbindelse med udskiftning af ældre apparater med nye energieffektive apparater. Det må endvidere forudsættes, at elselskabet anvender tredjepartsfinansierings-virkemidlet til at fremme de mest rentable elbesparelser.

Virksomheden skal udøves på grundlag af selvstændige regnskaber og budgetter. Dette sikrer den fornødne gennemsigtighed omkring den særlige aktivitet.

I henhold til stk. 3, kan energiministeren fastsætte nærmere regler om virksomheden.

Det findes ikke hensigtsmæssigt på nuværende tidspunkt at fastsætte nærmere regler om tredjepartsfinansieringen. Der er, som det også fremgår af bemærkningerne til beslutningsforslaget, tale om en spirende praksis på området. Elforsyningsvirksomhederne bør under hensyn til de konkrete målsætninger for elbesparelser have mulighed for at sam-

mensætte mere individuelle ordninger og tilbud i overensstemmelse med de her angivne overordnede rammer.

Bemyndigelsesbestemmelsen i stk. 3 giver dog energiministeren mulighed for på et senere tidspunkt at fastsætte konkrete regler, hvis der på baggrund af praksis viser sig behov herfor.

I henhold til præciseringen i lovforslagets § 1, nr. 4, skal elforsyningsvirksomhederne anmelde de enkelte tredjepartsfinansieringsordninger til Elprisudvalget. Elprisudvalget vil på baggrund heraf kunne foretage en vurdering af, om en given ordning vurderes at indebære en urimelig risiko for de øvrige elforbrugere, og vil efter § 10, stk. 4, kunne give pålæg om ændring af de priser og betingelser, der ligger til grund for ordningerne.

§ 9 d

§ 9 d giver hjemmel for elforsyningsvirksomheder til indregning i elprisen efter § 9, stk. 5, af eventuel realiseret fortjeneste eller tab ved investeringer i udnyttelsen af overskudsvarme fra kraftværker, udvikling og produktion af vedvarende energianlæg, fremstilling af energiudstyr samt andre elværksrelaterede aktiviteter.

For at sikre, at der fortsat vil være tale om sekundære aktiviteter i relation til selve elforsyningsvirksomheden og for at sikre, at der bliver tale om en ensartet praksis med hensyn til denne afgrænsning foreslås det, at Elprisudvalgets forudgående godkendelse af de nævnte aktiviteter gøres til en betingelse for indregningen i elprisen efter § 9, stk. 5.

De nævnte aktiviteter må ikke påføre elforbrugerne en urimelig risiko. Det er således en forudsætning, at den forretningsmæssige risiko, der er forbundet med virksomheden, er rimelig set i forhold til det forventede udbytte af aktiviteten og i forhold til selskabets kapitalgrundlag.

Ligeledes må aktiviteterne ikke påføre andre erhvervsvirksomheder urimelig konkurrence. Aktiviteterne skal således udøves med henblik på, at der ikke sker en subsidiering fra elforsyningsvirksomheden og Elprisudvalget kan træffe bestemmelse om, at aktiviteterne skal udøves i særlige selskaber eller på baggrund af selvstændige regnskaber og budgetter.

Til § 1, nr. 4

Bestemmelsen præciserer, at betingelser for de i §§ 9 b – 9 d omhandlede virksomheder skal anmeldes til Elprisudvalget. Det foreslås, at »herunder afgifter ved tilslutning og udvidelse« udgår, idet disse præciseringer må anses for overflødige. Elprisudval-

get kan foreskrive særlige anmeldelsesregler for de i §§ 9 b – 9 d omfattede aktiviteter.

Til § 1, nr. 5

Det præciseres, at Elprisudvalgets kompetence til at foreskrive ændringer af urimelige priser og betingelser også omfatter de i § 9 b – 9 d nævnte virksomheder. Der henvises til de almindelige bemærkninger samt de specielle bemærkninger til § 9 b – § 9 d om Elprisudvalgets beføjelser.

Til § 1, nr. 6 og 7

Forslaget ændrer Elprisudvalgets sammensætning.

I forbindelse med at elforsyningsvirksomhedernes aktiviteter udvides, og Elprisudvalget skal påse, at disse aktiviteter holdes inden for rammerne af elforsyningsloven, foreslås det, at Elprisudvalget udvides med et medlem, som skal være uafhængig af elforsyningsinteresser.

Derudover foreslås det, at Elprisudvalget udvides med et medlem fra Danske Fjernvarmeværkers Forening, idet Elprisudvalget beskæftiger sig med fordelingen af omkostningerne ved kombineret varme- og elforsyning.

Det foreslås samtidig, at § 11, stk. 2 ophæves. Energiministeren vil herefter fastsætte regler om beslutningsdygtighed og stemmelighed i udvalgets forretningsorden. Dette er i overensstemmelse med de tilsvarende regler for gas- og varmeprisudvalget i varmemforsyningsloven.

Til § 2

Som anført under de almindelige bemærkninger har elselskaber allerede i dag i en vis udstrækning engageret sig i sideordnede aktiviteter. Lovforslaget klargør hjemmelen til indregning i elprisen efter § 9, stk. 5, af eventuel realiseret fortjeneste eller tab på de anførte områder. Der er f.eks. eksempler på elforsyningsselskaber, der har engageret sig i gartneridrift og fiskeopdræt for at udnytte overskudsvarme, og som har engageret sig i udvikling og produktion af vindmøller og elværksudstyr.

For de aktiviteter vedkommende, som efter dette lovforslag med Elprisudvalgets godkendelse ville kunne udøves med virkning for elprisen, forudsættes det, at Elprisudvalget på grundlag af nærmere drøftelser med de pågældende virksomheder kan fastsætte vilkår for indregning i elprisen efter § 9, stk. 5, af eventuelt opstået underskud og overskud efter lovens ikrafttræden.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

I lov nr. 54 af 25. februar 1976 om elforsyning, som senest ændret ved lov nr. 329 af 14. maj 1992 foretages følgende ændringer:

1. I § 1 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Kommuner kan varetage elforsyningsvirksomhed og deltage i elforsyningsvirksomheder, som er omfattet af denne lov.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

§ 1. Loven har til formål at sikre, at elforsyningen tilrettelægges og gennemføres med sigte på den mest hensigtsmæssige indpasning i landets samlede energiforsyning.

Stk. 2. Ved elforsyning forstås i denne lov produktion, transmission og distribution af elektricitet fra stationære anlæg samt ind- og udførsel af elektricitet.

Stk. 3. Energiministeren kan bestemme, at visse former for elforsyning helt eller delvis ikke skal være omfattet af loven.

2. I § 9 indsættes som stk. 5:

»Stk. 5. Ved levering af elektricitet indregnes i prisen realiseret fortjeneste eller tab på investeringer, der er foretaget i overensstemmelse med §§ 9 b og 9 d.«

§ 9. Ved levering af elektricitet kan i prisen indregnes nødvendige udgifter til brændsel, lønninger og andre driftsomkostninger, administration og salg, driftsmæssige afskrivninger samt forrentning af fremmedkapital. Herudover kan der for de af § 3 omfattede elforsyningsvirksomheder med det i § 10 nævnte elprisudvalgs tiltræden indregnes henlæggelser til nyinvesteringer og forrentning af indskudskapital. For øvrige elforsyningsvirksomheder omfattet af loven er regler fastsat efter stk. 2 vejledende.

Stk. 2. Energiministeren fastsætter generelle regler for beregning af driftsmæssige afskrivninger og for udvalgets tilslutning til, at der i prisen indregnes henlæggelser til nyinvesteringer og forrentning af indskudskapital, jfr. stk. 1, 2. pkt. Energiministeren fastsætter endvidere efter samråd med Danske Elværkers Forening regler for regnskabsføring og budgettering.

Stk. 3. For elforsyningsvirksomheder, som i kombineret produktion leverer varme og elektricitet, skal omkostningerne fordeles på de pågældende produkter efter rimelige, driftsøkonomiske principper.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 1-3 gælder ikke for elforsyningsvirksomheder, som alene leverer elektricitet ved spænding under 500 volt og ikke for ikke elværksejede vindkraft-anlæg.

3. Efter § 9 a indsættes:

§ 9 b. Elforsyningsvirksomheder kan inden for en af energiministeren fastsat samlet risiko- og garantiforpligtigelse investere i et særligt selskab, som i udlandet engagerer sig i elforsyning, kombineret el- og varmforsyning, eller aktiviteter som står i forbindelse hermed. Der kan højst oprettes to sådanne særlige selskaber.

Stk. 2. Elforsyningsvirksomhedernes investeringer må ikke påføre elforbrugerne en urimelig risiko.

Stk. 3. Energiministeren kan fastsætte nærmere regler om selskabets eller selskabernes aktiviteter, herunder om omfanget af virksomheden, regnskabsmæssige krav, godkendelse af det særlige selskabs vedtægter, afholdelse af

de med tilsynet forbundne udgifter og indregning af fortjeneste og tab i elprisen.

Stk. 4. Energiministeren kan bestemme, at kun nærmere angivne elforsyningsvirksomheder kan foretage de i stk. 1 nævnte investeringer.

§ 9 c. Elforsyningsvirksomheder kan med virkning for prisfastsættelsen efter § 9, stk. 1, udøve aktiviteter på energirådgivningsområdet. Elprisudvalget kan bestemme, at virksomheden skal udøves på grundlag af selvstændige regnskaber og budgetter.

Stk. 2. Elforsyningsvirksomheder kan med virkning for prisfastsættelsen efter § 9, stk. 1, tilbyde finansiering af elbesparende foranstaltninger hos deres kunder, såfremt der ikke herved påføres elforbrugerne en urimelig risiko. Virksomheden skal udøves på grundlag af selvstændige regnskaber og budgetter og må ikke påføre anden finansieringsvirksomhed urimelig konkurrence.

Stk. 3. Energiministeren kan fastsætte nærmere regler om finansieringsvirksomheden, herunder om omfanget af virksomheden, regnskabsmæssige krav, renteforhold og indregning af fortjeneste og tab i elprisen.

§ 9 d. Elforsyningsvirksomheders investeringer i udnyttelsen af overskudsvarme fra kraftværker, udvikling og produktion af vedvarende energianlæg, fremstilling af energiudstyr samt andre elværksrelaterede aktiviteter kan med Elprisudvalgets forudgående godkendelse indregnes i elprisen efter § 9, stk. 5.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte aktiviteter må ikke påføre elforbrugerne en urimelig risiko og må ikke påføre andre virksomheder, som udøver de nævnte aktiviteter, urimelig konkurrence.

Stk. 3. Elprisudvalget kan bestemme, at de nævnte aktiviteter skal udøves i særlige selskaber eller på baggrund af selvstændige regnskaber og budgetter.«

4. I § 10, stk. 1, ændres »herunder afgifter ved tilslutning og udvidelse« til: »herunder betingelser for de i §§ 9 b – 9 d omhandlede virksomheder«.

5. I § 10, stk. 4, ændres »§ 9 eller § 9 a« til: »§§ 9 – 9 d«.

§ 10. Priser og andre betingelser – herunder afgifter ved tilslutning og udvidelse – skal

med angivelse af grundlaget for prisfastsættelsen anmeldes til et af energiministeren nedsat udvalg (elprisudvalget) efter regler fastsat af udvalget.

Stk. 2-3. – – –

Stk. 4. Finder udvalget, at priser eller andre betingelser er urimelige eller i strid med bestemmelserne i § 9 eller § 9 a, giver udvalget, såfremt forholdet ikke gennem forhandling kan bringes til ophør, pålæg om ændring af priser eller betingelser.

Stk. 5-7. – – –

6. § 11, stk. 1, affattes således:

»Elprisudvalget består af en formand og 11 andre medlemmer, som udnævnes af energiministeren. Formanden og 5 af medlemmerne skal være uafhængige af elforsyningsinteresser, varmforsyningsinteresser og kommunale interesser og skal repræsentere juridisk, nationaløkonomisk, regnskabsmæssig og teknisk sagkundskab samt de større og de mindre forbrugeres interesser. Af de øvrige 6 medlemmer udnævnes 3 efter indstilling fra Danske Elværkers Forening, 1 medlem udnævnes efter indstilling fra Danske Fjernvarmeverkernes Forening, 1 medlem efter indstilling fra Kommunernes Landsforening og 1 medlem efter fælles indstilling fra Københavns kommune og Frederiksberg kommune.«

§ 11. Elprisudvalget består af en formand og 9 andre medlemmer, som udnævnes af energiministeren. Formanden og 4 af medlemmerne skal være uafhængige af elforsyningsinteresser og kommunale interesser og skal repræsentere juridisk, nationaløkonomisk, regnskabsmæssig og teknisk sagkundskab samt de større og de mindre forbrugeres interesser. Af de øvrige 5 medlemmer udnævnes 3 efter indstilling fra Danske Elværkers Forening, 1 medlem udnævnes efter indstilling fra Kommunernes Landsforening og 1 medlem efter fælles indstilling fra Københavns kommune og Frederiksberg kommune.

7. § 11, stk. 2, ophæves.

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 2 og 3.

Stk. 2. Udvalget er beslutningsdygtigt, når et lige stort antal af de medlemmer, der repræsenterer elforsynings- og kommunale interesser og de øvrige medlemmer, er til stede.

Bilag til f. t. l. vedr. elforsyning

I tilfælde af stemmelighed er formandens stemme udslaggivende.

Stk. 3. Udvalgets sekretariatsforretninger varetages af Konkurrencerådets sekretariat.

Stk. 4. Energiministeren fastsætter udvalgets forretningsorden.